

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Economische Zaken over de formele Energieraad op 5 december 2016.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Vermeij

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Konings

INHOUDSOPGAVE	blz.
I	
Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	4
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	4
II	
Antwoord/Reactie van de Minister	5
III	
Volledige agenda	5

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de formele Energieraad die op 5 december 2016 onder Slowaaks voorzitterschap zal plaatsvinden. Deze leden zijn benieuwd naar het Winterpakket 2016 dat tijdens deze Raad gepresenteerd gaat worden maar blijven kritisch op extra regelgeving vanuit Europa. Op het gebied van energie zien zij het belang van Europese samenwerking, maar onze leveringszekerheid, de kosten voor de Nederlandse huishoudens en het bedrijfsleven en het verlagen van regeldruk blijven speerpunten. Hierdoor zien de leden van de VVD-fractie risico's bij het invoeren van Europese pakketten in het goed functionerende Nederlandse energiesysteem.

Regionale samenwerking kan het Nederlandse energiesysteem verder aanvullen. De regio waarin Nederland is ingedeeld, namelijk met Spanje en Portugal, is voor de leden van de VVD-fractie een onlogische indeling. Kan de Minister aangeven of dit de samenwerking ten goede zal komen? Zijn er verschillen in systematiek of techniek die eerst opgelost moeten worden en zo ja, welke zijn dat? Hoe worden de kosten gedragen van deze aanpassingen? In hoeverre zal deze regio de betaalbare, betrouwbare en schone energievoorziening van Nederland verbeteren of juist in gevaar brengen?

Ook fysiek mag onze aardgaslevering niet in gevaar komen. De solidariteitsafspraken waar de Commissie mee komt, leveren volgens de geannoteerde agenda ernstige veiligheidsrisico's op. Dit is voor deze leden uitgesloten. Solidariteit met buurlanden in geval van nood is een goed voorstel, maar niet als onze huishoudens en ondernemers in gevaar worden gebracht. Graag horen zij van de Minister welke veiligheidsrisico's dit voorstel met zich mee brengt en welke inzet de Minister hierop heeft.

De integratie van steeds meer duurzame energie op ons energiesysteem zorgt voor de transitie naar een schone energievoorziening, maar mag de betrouwbaarheid van onze energievoorziening niet in gevaar brengen. De voor dit doel op te stellen energie- en klimaatplannen zijn hiervoor volgens de leden van de VVD-fractie van belang. Wel vragen deze leden zich af of de rapportages die Nederland al kent op het gebied van energie hier niet al in voorzien? Welke extra rapportages moeten er komen en welke regeldruk levert dit de ondernemer op? Zij wachten beoordelingen op nieuwe wetgeving door middel van BNC-fiches dan ook graag af. De CO₂-reductie op Europees niveau moet leidend zijn. CO₂-uitstoot is het probleem en daar moet de extra wetgeving vanuit Europa op Europees

niveau op sturen. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister ook in te gaan op de mogelijkheid die de wetgeving biedt om op nationaal niveau te kunnen kijken welke maatregelen er genomen moeten worden om de doelen uit de wetgeving te behalen.

Samenwerking met landen buiten Europa, zoals India en China is voor de leden van de VVD-fractie een belangrijk onderdeel van de energietransitie. Waar Europa hard werkt aan de transitie naar een schone energievoorziening moet deze transitie in veel landen nog beginnen. Op innovatie kan er samenwerking gezocht worden. Dit kan weer bijdragen aan het eerder behalen van onze doelen: een betrouwbare, betaalbare en schone energievoorziening.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de formele Energieraad van 5 december 2016. Deze leden hebben hierover nog enkele vragen.

Klopt het dat de Europese Commissie op 30 november met voorstellen komt voor een herziening van de Energie-efficiëntierichtlijn, de richtlijn Energieprestaties van gebouwen, en de richtlijn Hernieuwbare energie? Welke wijzigingen zullen hierin worden voorgesteld? Op welke manier zal hierin rekening worden gehouden met het Klimaatverdrag van Parijs?

Wanneer moeten de nieuwe energie- en klimaatplannen in Brussel worden ingediend? Op welke manier gaat hierop toegezien worden?

Is er daadwerkelijk behoefte aan aanvullende regels voor de manier waarop de lidstaten hun hernieuwbare energie opwekken? Is er nog verschil tussen hernieuwbare energie en duurzame energie?

Wanneer is een Europees systeem voor garanties van oorsprong voor grijze stroom te verwachten?

Hoe verhouden de voorstellen over klimaatactie uit de Energie-Unie zich tot het Klimaatakkoord van Parijs?

Wat wordt verstaan onder een «vrijwillig collectief inkoopmechanisme», zoals het Europees parlement dit ziet?

Wat is het standpunt van de regering over het compromis van het voorzitterschap op het punt van de niet-bindende Intergouvernementele overeenkomsten (IGA's)? Kan de regering aangeven wat haar standpunt is over de werkingssfeer (alleen gas, of ook elektriciteit en olie) en hoe de regering het krachtenveld in de Raad inschat?

Vindt de regering het wenselijk dat «hybride overeenkomsten» met bedrijven als Gazprom buiten de werkingssfeer van dit besluit zouden vallen en alleen overeenkomsten met internationale organisaties worden toegevoegd? Wat is de Nederlandse inzet op dit punt? Wat zijn de slaagkansen van deze positie? Hoe ziet het krachtenveld in de Raad er op dit punt uit?

Kan de regering een inschatting geven over het verloop van de onderhandelingen in de Raad over de energielabels? Wanneer kunnen de onderhandelingen afgerond zijn?

Wat vindt de regering van de wensen van het Europees parlement over de termijnen waarbinnen de etiketteringsvoorschriften van bestaande

producten moeten zijn aangepast aan de nieuwe indeling? Zijn die ook haalbaar voor Nederlandse handelaars?

Wat vindt de regering van de brief van de Zweedse regering met het verzoek aan de Europese Commissie om een wetsvoorstel in te dienen over eco-design?

Waarom wordt de richtlijn Energie-etikettering vervangen door een verordening? Welke invloed heeft de Nederlandse regering gehad op deze verordening?

Hoeveel producten zullen er worden opgenomen in de Europese database? Wat zijn de administratieve lasten hiervan?

Waarom wordt gekozen voor gedelegeerde handelingen in plaats van uitvoeringshandelingen? Klopt het dat de onderhandelingen op dit punt vast zitten? Wat was het standpunt van de Nederlandse regering hierin? Klopt het dat wijzigingen in de verordeningen grote gevolgen kunnen hebben voor bedrijven?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennis genomen van de geannoteerde agenda voor de Energieraad van 5 december 2016.

Deze leden vragen de Minister een inschatting te geven van het besluitvormingsproces omtrent de regionale samenwerking over leveringszekerheid aardgas.

Zij vragen de Minister of hij een inschatting kan geven van de gevolgen van de wensen van het Europees parlement ten aanzien van de termijnen waarbinnen de etiketteringsvoorschriften van bestaande producten moeten zijn aangepast aan de nieuwe indeling.

De leden van de CDA-fractie vragen de Minister of hij bekend is met het verzoek van de Zweedse regering voor verdergaande voorstellen voor eco-design. Zou de Minister hiervan een appreciatie kunnen geven, zo vragen deze leden.

Zij vragen hoe de plannen van de Europese Commissie voor hernieuwbare energie in het Winterpakket ook aanhaken bij de hervorming van het Europese Emissiehandelssysteem (ETS). Zal in het ETS onder andere rekening worden gehouden met de verdere ontwikkeling van hernieuwbaar? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie lezen dat de ex-ante toetsing waarschijnlijk beperkt wordt tot IGA's gerelateerd aan gas en gas-infrastructuur. Dit is in tegenstelling tot het oorspronkelijke Commissievoorstel waarbij de ex-ante toetsing van toepassing was op alle IGA's op energiegebied, dus ook op bijvoorbeeld olie en elektriciteit. Deze leden vragen de Minister wat de lijn van de Nederlandse regering hierop is en hoe hij het krachtenveld inschat, zowel binnen de Raad als tussen de Raad en het Europees parlement.

Deze leden van de D66-fractie lezen dat de Raad een compromisvoorstel heeft gedaan voor niet-bindende IGA's, namelijk dat er in plaats van een ex-ante een ex-post toetsing voor deze vorm van overeenkomsten komt. Hoe staat Nederland tegenover dit compromisvoorstel van de Raad? Nederland was tegen verdere toetsing voor niet-bindende IGA's vanwege

de administratieve lasten. Deze leden vragen de Minister om te kwantificeren hoe hoog die lasten zouden zijn. Daarnaast vragen zij of de Minister verwacht dat een lichtere vorm van toetsing zal leiden tot een verschuiving van bindende naar niet-bindende afspraken. Ook willen de leden van de D66-fractie weten wat precies de status van de Nederlandse niet-bindende IGA's is. Zouden we deze afspraken morgen zonder consequenties op kunnen zeggen? Zo niet, wat zouden dan die consequenties dan zijn en in hoeverre zijn ze in dat geval daadwerkelijk niet-bindend?

De leden van de D66-fractie vragen de Minister of hij het wenselijk vindt dat hybride afspraken tussen overheden en semi-private overheidsbedrijven, zoals Gazprom, buiten de werkingssfeer van het Commissievoorstel vallen. Deze leden vragen wat zijn voorstel op dit punt zou zijn, op welke manier hij dat in de Raad wil brengen, en hoe hij het krachtenveld op dit punt inschat.

De leden van de D66-fractie vragen de Minister om aan te geven hoe de verdere behandeling van het Winterpakket in de Europese Unie en in de lidstaten zal verlopen en wanneer welke stukken naar de Kamer zullen komen. Deze leden lezen in een conceptversie van de richtlijn Hernieuwbare energie dat er een EU-brede doelstelling van 27% hernieuwbare energie in 2030 wordt voorgesteld. Deze leden vragen de regering op welk percentage duurzame energie de Europese Unie in 2030 zou uitkomen als het huidige basispad zonder beleidswijzigingen zou worden voortgezet. Ook willen zij weten of er een nationale vertaling van deze doelstelling voor de individuele lidstaten zal komen.

II Antwoord/Reactie van de Minister

III Volledige agenda

Geannoteerde Agenda Energieraad 5 december 2016. TK 21 501-33, nr. 617 – Brief regering d.d. 23-11-2016, Minister van Economische Zaken, H.G.J. Kamp.

Antwoorden op vragen commissie over de informele Energieraad op 12 en 13 juli 2016. TK 21 501-33, nr. 610 – Brief regering d.d. 08-07-2016, Minister van Economische Zaken, H.G.J. Kamp.

Verslag Informele Energieraad op 12 en 13 juli 2016. TK 21 501-33, nr. 612 – Brief regering d.d. 12-08-2016, Minister van Economische Zaken, H.G.J. Kamp.

Kwartaaloverzicht Europese consultaties april – juni op het terrein van het Ministerie van Economische Zaken. TK 22 112, nr. 2187 – Brief regering d.d. 22-08-2016, Minister van Economische Zaken, H.G.J. Kamp.